

A Rommer – Domján Civil Társaság sajtóközleménye:

Kiss Tibor Noé és Keresztesi József nyerte el idén a Rommer Vilmos-díjat

2026. február 27-én egy nem szokványos díj, a Rommer Vilmos Irodalmi Díj átadására kerül sor a Nyitott Műhelyben. A díjat egy tavaly ősszel alakult civil társaság hozta létre Rommer Vilmos (1927–2015) emlékére és a kortárs magyar irodalom támogatására – a névadó örökségéből. A Társaság minden év februárjában, Rommer Vilmos születési hónapjában kíván jutalmazni egy vagy két kortárs művet az előző év szépirodalmi terméséből. Idén a 2025-ös év könyvmegjelenései közül Keresztesi József *Szabadság moziját* és Kiss Tibor Noé *Olvadását* ítélték díjazásra méltónak – a kötetek nyelvi-művészi igényessége és társadalmi érzékenységük alapján. A döntés előkészítői tehát azt is mérlegelik, hogy a művek mennyire szolgálják a magyar társadalom önismeretét, jelzik-e az egyenlőtlenségek meglétét, a társadalmi hátrányok következményeit, a közélet visszasságait. E szellemiség magyarázatául a díj névadójának életútja szolgál.

Rommer Vilmos földműves volt, élete javarészét egyetlen községben, Zircen élte. Ott dolgozott a földdel, ahol jobbágy ősei is Sziléziából való betelepítésük óta. Az ő gazdálkodásának első éveit azonban az 1950-es évekre estek, amikor a tehetősebb, 25 holdon felüli parasztokat kulákoknak minősítették, és beszolgáltatásokkal, munkaszolgálatokkal vegzálták, illetve koholt vádak alapján bebörtönözték. Később behajtották őket a termelészövetkezetekbe, földjeiket, gépeiket, lovaikat kisajátították. Ők maguk elvesztették az önállóságukat, a szabad döntés, az észszerű, okos gazdálkodás jogát. Rommer Vilmos ezt fokozatosan visszanyerte, de nem tudta megbocsátani a hatalomnak a kirekesztést, a jogtalanságokat, apja bebörtönzését, saját munkaszolgálati éveit. Innen eredt hajlama a lázongásra, innen eredt közéleti érdeklődése és talán még kultúraéhsége, olvasottsága is. Hogy megértse a világban és saját magában zajló változásokat, olvasott.

A díjazott művek kiválasztásának természetesen az esztétikai igényesség is szempontja. Ezt egyértelműen jelezheti, hogy 2025-ben, a díjalapítás évében (Rommer Vilmos halálának 10. évfordulóján) két kiváló alkotót életműdíjjal jutalmazott a Társaság: Závada Pál író és Szíjj Ferenc költőt. A két életmű rangot is ad, de mércét is, irányt is nyújt, látásmódot a díjazáshoz.

A 2025-ben megjelent, 2026-ban díjazandó művek közül Keresztesi József *Szabadság mozi* című verseskötete humoros, ironikus és groteszk közérzeti dalaival keltette fel a Társaság figyelmét, amelyben a könnyedség, a nyelvi, ritmikai és intertextuális gazdagság mögött egy kifejezetten szabad, mert nagyon kreatív, játékos költői habitus is megjelenik, miközben a kötet a szabadság elvesztegetésének rendszerváltás utáni gyakorlatával szembesít.

Kiss Tibor Noé *Olvadás* című regénye történelmi távlatokban képes szemléltetni a magyarság leszakadó részének a változásoktól való rettegését, a változtatásra való képtelenséget, a tehetetlenséget és az ezekből fakadó önpusztítást. Igaz, elsődlegesen egy hanti cselekményszál követi, milyen kockázatot jelent civilizációt váltani egy közösségnek, de a főhős, a maga traumatikus gyerekkorát újraélni kényszerülő lány az apjához való viszonyában és az apa történetében is ráérez az önsorsrontás kényszerére.

A két könyv valódi méltatása a díjátadón február 27-én 18 órától történik, Márjánovics Diána és Fekete Richárd irodalomtörténészek, kritikusok laudációiban.